

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613211067
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6613211067.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, vo veci pozbavenia spôsobilosti na právne úkony I. B., rodeného M., narodeného XX. XX. XXXX, bytom B., J. V. XXXX/XA, občana SR, zastúpeného opatrovníkom Evou Pivarčovou, narodenou 30. 07. 1963, zamestnankyňou Okresného súdu vo Zvolene, o návrhu I. J., narodeného XX. XX. XXXX, bytom B., J. V. XXXX/XA, občana SR, zastúpeného advokátkou Mgr. Silviou Kaveschánovou, Advokátska kancelária 821 01 Bratislava, Trnavská cesta 104, za účasti okresného prokurátora, Okresná prokuratúra Lučenec, F. Lehára 12, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9Ps/2/2013-125 zo dňa 15. 01. 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony I. B., rodeného M., narodeného XX. XX. XXXX, bytom B., J. V. XXXX/XA, ustanovil menovanému opatrovníka v osobe I. J., narodeného XX. XX. XXXX, ktorý je oprávnený a povinný zastupovať ho, spravovať všetky bežné záležitosti, v tom aj majetkové, zabezpečovať všestrannú opateru a starostlivosť, preberať za neho majetkové a nemajetkové plnenia a nakladať s nimi vždy v jeho prospech s tým, že v podstatných veciach potrebuje súhlas súdu. Súd upustil od doručenia rozsudku pre I. B. a rozhodol, že trovy konania platí štát. Súd rozhodol o návrhu podľa § 10 ods. 1, § 27 ods. 2, 3, § 28 OZ a § 180 ods. 1, 3, 4, § 189 písm. a), § 192 ods. 2, § 193 O. s. p..

Okresný súd mal za to, že v súdnej veci sú splnené zákonné predpoklady na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony I. B., pretože zo znaleckého posudku č. 60/2013 znalkyne C.. I. J., odbor Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a z listinného dôkazu - znaleckého posudku č. 31/2013, ktorý vypracovala C.. P. W., G., znalkyňa pre odbor Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) vyplýva, že u menovaného je prítomná závažná polymorfná psychopatická symptomatika, t. j. obsedantne kompulzívna porucha s chronickým priebehom, ťažká porucha osobnosti, ktoré sa vyvíjajú od detstva na organickom základe. Tento stav je trvalého charakteru. Uvedené psychické poruchy predstavujú u neho významný hendikep pre samostatný život. Jozef Lendel si aj v bežnom živote vyžaduje systematický dohľad a pomoc. K svojmu stavu je nekritický, nepodrobuje sa odporúčanej liečbe. Opaterou a asistenciou v chránenom prostredí a systematickou liečbou (aj telesných ochorení) je možné dosiahnuť zmiernenie najmä rušivých prejavov poruchy, t. j. porúch správania, nie súd však predpoklady pre významnejšie zlepšenie psychického stavu. Vzhľadom na rozsah narušenia psychických funkcií Jozef Lendel nie je schopný samostatného fungovania, nemá schopnosť postarať sa o svoje základné potreby, vybavovať svoje záležitosti, je závislý od usmernenia, pomoci druhej osoby, nie je schopný právnych úkonov vo všeobecnosti. Trpí duševnou poruchou dlhodobejšieho charakteru.

Má poruchy vedomia, myslenia, narušenia pamäti, ale aj o narušenie rozumových schopností, čím je vylúčené, aby si samostatne obstarával svoje záležitosti, potreby a taktiež vnímal svoje konania. Nevie rozhodovať sám ani v najjednoduchších životných situáciách a potrebuje pomoc blízkej osoby.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie okresný prokurátor. Mal za to, že okresný súd správne v konaní vyhodnotil osobu I. B. ako osobu trvale trpiacu psychickou poruchou s vysokou mierou sugestibility. Pri svojom rozhodovaní však nevzal do úvahy argumentáciu, že podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd osôb so zdravotným postihnutím, má byť úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony len krajnou možnosťou zásahu do ľudských práv a slobôd. Ako vyplynulo z dôkazovania a dôvodov na podanie návrhu zo strany jeho otca, bola obava, aby nedochádzalo k nekontrolovateľnému nakladaniu s majetkom, alebo aby nedochádzalo k zaväzovaniu sa I. B. voči niektorým spoločnostiam. I. B. sám nevie rozhodnúť ani o základných veciach bežného života, avšak to neznamená, že ich nedokáže sám vykonať ako vyplynulo aj z úkonov, ktoré bol schopný vykonať pred orgánmi činnými v trestnom konaní, a to, či už účasti na výsluchu, či podpisom zmluvy o právnej pomoci. Je treba odlišiť tvorbu vôle a prejav vôle osoby s trvalým psychickým postihnutím a rozhodnúť spôsobom, ktorý čo v najmenšej miere zasahuje do základných práv a slobôd človeka. I. B. je schopný prejavu vôle, avšak z dôvodu psychickej poruchy nie je schopný samostatne vôľu tvoriť. Túto vôľu však pri adekvátnej podpore zo strany rodiny, poprípade zo strany opatrovníka vie vytvoriť dostatočne určito, aby ju bol schopný navonok aj prejavovať. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť tak, že I. B. sa obmedzí spôsobilosť na právne úkony tak, že nemôže samostatne konať pri svojich majetkových veciach pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráci, nemôže preberať dôchodok a sociálne dávky, finančné a iné majetkové a nemajetkové plnenia, nemôže nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, najmä uzatvárať zmluvy, vrátane zmlúv o prevode majetku. Žiadal menovanému ustanoviť I. J., narodeného XX. XX. XXXX za opatrovníka obmedzenému spôsobilosti na právne úkony s tým, že je oprávnený a povinný zastupovať obmedzenú spôsobilosť na právne úkony I. B. v konaniach pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce, nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, uzatvárať zmluvy vrátane zmlúv o prevode majetku, pri jeho majetkových veciach a poberať za neho dôchodok, sociálne dávky, finančné a iné majetkové plnenia, ktoré je povinný použiť v záujme obmedzeného spôsobilosti na právne úkony I. B..

I. J. prostredníctvom svojej právnej zástupkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu, žiadal odvolanie zamietnuť ako nedôvodné a potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Namietal, že odvolateľ ignoruje závery znaleckého dokazovania znalkyne C. I. J., ktorá jednak vo svojom písomnom vyhotovení znaleckého posudku, ako i vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že I. B. trpí takou duševnou poruchou, kde sa vyžaduje pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Vyslovene na otázku odvolateľa, či nie je dostatočné čiastočné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony uviedla, že vzhľadom na ochorenie, ktorým menovaný trpí, toto by dostatočné nebolo s tým, že menovaný nie je schopný zabezpečovať si samostatne základné životné potreby. Závery znaleckého dokazovania sa opierali o zdravotnú dokumentáciu posudzovaného, jeho vyšetrenie a preštudovanie spisu. Je potrebné rozhodovať vyjadrenie znalca ako osoby s odbornými vedomosťami pre posúdenie danej problematiky, a jeho závery premietnuť do rozhodnutia.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Okresný súd rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne závery, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. V odôvodnení rozsudku bolo primerane vysvetlené, akými úvahami sa súd pri rozhodovaní riadil a k akým záverom dospel (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Okresný súd uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, ktoré sa týkajú tak skutkovej, ako i právnej normy (III. ÚS 328/05). Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje zrozumiteľné vyloženie právnej kvalifikácie veci, vysvetľuje, ktorý predpis a z

akého dôvodu súd aplikoval, ako ho vyložil a k akým záverom pritom dospel. Z odvolania podaného v súdnej veci vyplýva, že jeho podstatou je najmä námietka nesprávneho právneho posúdenia veci, keď podľa názoru okresného prokurátora v súdnej veci postačí obmedzenie spôsobilosti I. B. a nie je potrebné celkové pozbavenie jeho spôsobilosti.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd nesprávne právne posúdenie vo veci nezistil. Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal správne zo záverov znaleckých dokazovaní, ktoré boli vo veci vykonané, z ktorých evidentne vyplýva, že vzhľadom na rozsah narušenia jeho psychických funkcií, I. B. nie je schopný samostatného fungovania, nemá schopnosť postarať sa o svoje základné potreby, vybavovať svoje záležitosti, je závislý od usmernenia, pomoci druhej osoby, nie je schopný právnych úkonov vo všeobecnosti. Trpí duševnou poruchou dlhodobejšieho charakteru. Má poruchy vedomia, myslenia, narušenia pamäti, ale má narušené aj rozumové schopnosti, čím je vylúčené, aby si samostatne obstarával svoje záležitosti, potreby a taktiež vnímal svoje konania. V súčasnosti nevie rozhodovať sám ani v najjednoduchších životných situáciách a potrebuje pomoc blízkej osoby. Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd je toho názoru, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony I. B., nie je dostačujúce vzhľadom na jeho duševnú poruchu. Je nevyhnutné pozbaviť menovaného spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok okresného súdu je preto vecne správny, a odvolací súd ho potvrdil.

Pokiaľ okresný prokurátor tvrdil, že je nutné od seba odlíšiť vôľu a prejav vôle osoby s trvalým psychickým postihnutím, odvolací súd dodáva, že pokiaľ nemá fyzická osoba určitú vôľu, aj keď je schopná prejavíť prejavu vôle, vôľa ním prejavovaná je následkom jeho vážnej duševnej poruchy, a nie slobodného, vedomého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.